

Előfizetési árak:

Helyben, vagy postán küldve:	
Egy évre	10 frt — kr.
Félévre	5 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy óra	1 frt — kr.
Egyes szám	4 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (nagy-uj-utca, 1702. sz.) bérmentve küldendő.

Előfizethető helyben:

Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében, Szinay Gyula kiadó lakásán (kis-esapó-utca 383. sz.) és a szerkesztőségben.

DEBRECZEN

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr
Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alku szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön beiktatásért 30 kr.
Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újdonság sora 50 kr.
Nyilttéri közlemények minden petit sora 50 kr.

Hirdetések fölvetetnek Szinay Gyulánál és a szerkesztőségben. Kéziratok vissza nem adatnak.

A király a pánszlávizmus ellen.

Debreczen, szeptember 10.

(K. B.) Magyarország vidéki városait ritkán éri az a szerencse, hogy király ő felségét falaik közt üdvözölhessék. Tavaly ősszel — éppen ilyen idő-tájjban — Debreczent szerencsétette ő felsége legmagasabb látogatásával. Mindnyájunknak élénk emlékezetében élnek még az őszinte lelkesedésnek és önzetlen loyaltásnak azon fényes jelenségei, melyek e napot úgy ő felségére, mint mi reánk nézve feledhetetlenné tették, — örömmel gondolunk rá vissza, hogy milyen kegyesen fogadta Magyarország apostoli királya Debreczen magyar népének hódolatát s e nap emléke Debreczen város történet-könyvébe arany-betűkkel lesz beírva.

Király ő felségének minden ilyen látogatása politikai jelentőséggel bír, különösen azért, mert ő felsége ilyenkor politikai fontosságú nyilatkozatokat szokott tenni. Tavaly ősszel Debreczenben és Nagyváradon a kath. klérushoz intézett figyelmeztető szavakat azon agitáció miatt, melyet a klérus az elkeresztelések ügyében megindított; tegnap pedig Galgócson a Baltik lutheránus püspöknek adott válaszában kérlelhetetlenül megbélyegezte a pánszláv üzelmeket.

Midőn ugyanis az ág. evang. egyház küldöttsége, Baltik püspökkel az élén, tisztelgett, ő felsége a tisztelgőknek a következő szavakkal válaszolt:

»Reményem és elvárom, hogy bár-

mely ajku hiveik körében mindenkor buzgóan ápolni fogják a hűség, vallásosság és kárhuzatos iránytól ment tiszta hazafiság érzelmeit, mi által leginkább biztosíthatják maguknak és hitsorsosaiknak állandó meglepedésemet és további kegyelmemet.«

Nagyon helyén volt e királyi intelem, mert mindenki tudja, hogy az ág. evang. egyház kebelében mily veszedelmes pánszláv mozgalmak dülnek. A hazai ág. evang. egyház legjobbjai, különösen az egyház élén álló világi főurak, többször megpróbálták már e pánszláv mozgalmak elnyomását, de sikertelenül. Kimondták azt is, hogy a pánszlávizmus kánoni vétség, de mindez nem rettentette el a pánszlávokat, kik folyton vakmerőbbekké és szemtelenebbekké lettek. Azt hitték a pánszlávizmus előharcosai, hogy a Hurbán-hagyományok ápolása és terjesztése az udvari körökben még mindig elismerésre talál, e hitükben azonban szerfelett csalódtak, mert a koronás király nyíltan kijelentette, hogy bármely ajku ág. evangélikustól elvárja a kárhuzatos iránytól ment tiszta hazafiság érzelmeinek ápolását.

Ebből megérthették a pánszláv lutheránusok azt, hogy a magyar király nem tűri, hogy magyar földön a magyar nemzet ellen izgassanak. Kívánjuk, hogy e királyi intelem térítse őket jobb útra s ha ezután se térnek meg, nyílt pártütést követnek el e haza és ennek ki-

rálya ellen s a szigorú bünhődés nem fog elmaradni!

A magyar ajku lutheránusok természetesen távol állanak a pánszlávizmustól, a szépségi német lutheránusok szintén jó magyar érzelmeik, sőt magyar chauvinistáknak mondhatók, — de mar a tót ajku lutheránusok közt nagyon elterjedt a pánszlávizmus maszлага, melynek kiirtásán hasztalan működött a vaskezű Czékus püspök is s Zelenka püspöknek, e tetőtől-talpig magyar embernek is sok dolgot adnak a pánszlávok. De hogy is lehetne könnyen birni a pánszlávokkal, midőn maga Baltik püspök is pánszláv hirben áll?!

Reméljük, hogy a királyi szó javítani fog a helyzeten, mert a pánszlávok be fogják látni, hogy felülről támogatásra nem számíthatnak, sőt éppen onnan zug feljük a veszély s lecsap fejükre a királyi harag villáma! Szétzuzza őket e villám, ha továbbra is Moszkva felé tekintgetnek!

Ha összehasonlítjuk azon választ, melyet Galgócson adott ő felsége az ág. evang. egyház küldöttségének, azon kegyes válaszával, melyet tavaly Debreczenben a tiszántuli ev. ref. egyházkerület küldöttségének adott: óriási a különbség. Az ág. evangélikusokat a kárhuzatos iránytól ment tiszta hazafiság érzelmeinek ápolására intette s csak ez esetben biztosította őket kegyelméről, — míg az ev. reformátusokról azt mondta, hogy ők nemcsak lelkes hazafiak, de leghivebb támaszai a trónnak is. Mikor érdemel-

A DEBRECZEN TÁRCZÁJA.

Utí napló.

Páris-schveiczi ut.

VIII.

A kies Interlakenből aug. 14-én reggel utra kelve, 9 órakor hajóra szálltunk, hogy a brienzi tavon a hasonnevű állomásig vízen utazhassunk.

A hajóra-szállás alkalmával figyelmeztetett bennünket K. A. ifju barátunk, hogy nagy mulasztást követtünk el, a mennyiben a Jungfraut meg nem másztuk. Nagyon sajnáltuk, de már jóvá nem tehetjük.

Hajóállomás Giessbach, a hasonnevű nagy vízeséssel. Sokan kiszálltak, hogy a Berner Oberland egyik gyöngyét megtekintsék. Megszakított hét eséssel, mint a tarpataki hármassés, ömlik a Giessbach a brienzi tóba. A legfelső esése 350 méternyire van a tó vize felett. Mi fel nem kerestettük, csak az állomásnál gyönyörködtünk a tóba-ömlésében.

Brienzbe 10 ó. értünk, itt megint vasutrá szálltunk, és három óra hosszat a brünnigi pályán haladtunk, mely sokban hasonlít az arlbergi

vasúthoz. Részint fogaskerekű, részint adhásio szerkezetű. Több helyen 18 foknyi emelkedés mellett leeresztik a középső rudat és kereket, hogy a fogas pályán bátran haladhasson.

A pálya mentén több vízesés, névszerint az oltschibachi és a reichenbachii. A küpelli tunnelen áthaladva, meglátszik a szép fekvésű lugerni tó, később a 6 km. hosszú sarneri tó, továbbá feltűnnek az engelhorni és faulhorni havasok.

A festői Berner Oberlandot elhagyva, 1 órakor Alpnachstadhoz értünk, a mely állomás kiindulási pontja a pilatusi fogaskerekű pályának.

Itt hajóra szálltunk, hogy a Schiller megénekelte, regényes vierwaldstätti taván végig men-Lucerubon kiszállhassunk. A tó nevét a négy cantontól nyeri, melyeknek partját mossa, és nemcsak Schweiz, de Európa legregényesebb tava, a természet remek alkotása vidéken, erdős, sziklás és havas tájékon játszanak hullámjai, hossza 37 kilométer.

Egyik állomás neve Tell-kápolna, a hol Tell — a monda szerint, kiugrott Gessler hajójáról, midőn a vihar ide vetette. A tó mentén húzódik a merész gotthardi pálya. Déli ága, az

urni tó, meredek sziklák mellett húzódik végig, a melyek felett jégfödött havasok fehérlenek. Egy kiugró, 25 méternyi magas sziklatömb neve Mythoskö, Tell költőjének Schillernek szentelve, 1859-ben reávésett felirattal.

Lucernben d. u. 4 órakor kötöttünk ki. Derült időben hajózva, ezen domb alján fekvő, amphitheátrális alakban kinyúló sziklakkal körülvett város úgy tűnt elibünk, mintha egy középkorbeli spanyol tengerparti várost látnánk. A vierwaldstätti tóból eredő Reuss folyó mellett emelkednek tornyos várfalai.

Még az nap akarván a Rigi kúriá tötöre feljutni, egy órai szabad időnk volt, melyet arra használtunk fel, hogy a lucerni orosziant keressük föl, melyet Thorwaldsen terve után faragva, egy természetes, kivájt sziklafában helyeztek el. A debreczeni emlékkerti oroszlán ennek a mintájára készült, de nagyon halvány másolata.

Halálosan megsebesült orosziant ábrázol a lucerni, landzsától találva összerogyott. — Rajta következő felírás: Helvetiorum fidei et virtuti. — Az 1792-ben Párisban elesett 760 schveiczi katona és 26 tiszt emlékének szentelve. Még a quai hosszában sétálva feltűnt az

nekik a tót lutheránusok ilyen elismerő királyi nyilatkozatot?!

Hálás elismeréssel adózunk a királyi szavakért, melyekben egy jobb jövő zálogát látjuk s remélni merjük, hogy a mint Strossmayer püspök is megkapta egy ízben pánszláv üzelmeiért királyi őfelségétől a megérdemelt leczkét: úgy a Jellasich-ezred fészkelődő tisztikara is királyi dorgatóriumban fog részesülni s a legelső magyar ember a Jellasichokat meg fogja tanítani arra, hogy a ki e földön a magyar nemzet ellen izgat, az pártütő s lázadó, — s tapasztalni fogják az izgatók, hogy a Szent-István jogára meg tudja védelmezni e nemzet jogar s le tudja sujtani e nemzet ellenségeit!

Hatszáz milliós orosz kölesön.

Az orosz-francia barátság úgy látszik már tetőpontját érte, melynek legnagyobb bizonyítéka az a hatszáz milliós orosz kölesön, melyet a francia polgárság fog saját megtakarított filléreiből az orosz kormány rendelkezésére bocsájtani. Így értesül a B. H. Még mindenkinek élénk emlékezetében van az a nagy fiaskó, melyet hónapokkal ezelőtt az orosz kölesön szenvedett Párisban. Az orosz kormány a haute banque közvetítésével egy nagyobb kölesön iránt folytatott tárgyalásokat, melyek már nagyon előrehaladott állapotban voltak, de egyszerre a párisi és a frankfurti Rothschildok megakadályozták a kölesön létrejöttét, melynek egyedüli oka az orosz zsidóüldözésben keresendő. Nagy felháborodást szült a kölesön meggyúsulása Oroszországban, hol a kudarcban nemcsak a zsidó pénzügyi ellenséges magatartását, hanem a német diplomácia kezét is látni vették. És akkor az orosz kormány pénzügyminisztere, hogy a csufos kudarcot nemileg ellensúlyozza, hivatalos lapjai által azzal akarta megrémíteni a világot, hogy a külföldön elhelyezett aranykölesön-követeléseit visszavonja, különösen a párisi piacról, hol akkoriban az argentinai pénzügyi válság miatt nagyban kísértett a pénzügyi válság reme. De az orosz pénzügyminiszter nem vonta vissza a külföldtől állítólag nagymennyiségű követeléseit, hanem ehelyett tárgyalásokat folytatott Párisban az ottani orosz-barát és pénzügyi körökkel, a mely tárgyalásoknak célja egy nagy orosz kölesönnek a létesítése a haute-banque kizárásával aképpen, hogy az

orosz kormány egyenesen a francia közönséghez fordult, hogy megtakarított fillereit bocsássa az orosz kormány rendelkezésére. A tárgyalások, mint a »B. H.« értesül, a lehető legjobb eredményre vezettek, mert a francia kormány az oroszok e törekvését leghathatósabbban támogatja, ami nem is oly csoda, ha tekintetbe vesszük a francziák rajongását az orosz barátság iránt, amelyet még fokozni fog — ha ugyan lehet még a legeslegmagasabbat fokozni az orosz czárnénak legközelebbi tervbe vett franciaországi látogatása. Jellemző a francia kormány eljárása és magatartása, melyet az orosz kölesönnel szemben tanusít, hogy saját polgárainak összegyűjtött fillereit akarja az orosz kormánynak juttatni, míg Franciaország folytonosan pénzügyi válságokkal küzd.

A nihilista asszony. Érdekes hír érkezik Pétervárról: Gunsburg Zsófia, a ki az utóbbi évek nihilista mozgalmaiban oly feltűnő és előkelő szerepet játszott, Pétervárott, a hol fogva tartották, öngyilkosságot követett el. Az orosz forradalmárok érdekes galeriájában Gunsburg Zsófia kétségkívül egyike volt a legfeltűnőbb jelenségeknek. Sassulics Vera, a ki a Trepoff tábornok ellen elkövetett merénylettel az orosz nihilisták sorát megnyitotta, utcai karikatúrává süllyedt, s ma biztos azylumban tart díkeziókat a világszarnokság ellen; helyét pedig Gunsburg Zsófia foglalta el. Gyanúsítva volt annak idején a II Sándorczár ellen végrehajtott merénylet bűnrészességével is, de mivel semmit sem tudtak reá bizonyítani, szabadon bocsátották. Ettől az időtől kezdve folyton agítált, tervezett, biztatott és lázított ez a csodálatos szervezettel megáldott asszony, — a ki éppen olyan halálosan gyűlölte a czári szuverenitást és az orosz rendőrség brutalitását, mint a milyen fáradhatatlan volt a maga titkos aknamunkájának pontos és lelkiismeretes végzésében. Az orosz detektívek hosszú időn át merőben tehetetlenek voltak ellenében, keresték mindenfelé, de nem tudták kézrekeríteni. — Gunsburg Zsófia Pétervártól Párisig járta szakadatlanul a va-utakat, levelezett minden elvtársával, izgatta valamennyit, s mindezt olyan fáradhatatlan kitartással, mint a legedzettebb férfi. Elfogatását feledékenységének köszönheti. Egy alkalommal ugyanis valami bevásárlást végzett egy pétervári kereskedésben, s ott felejtette a pénztárcáját, a melyben néhány kompromittáló levél is volt. A midőn aztán utána ment, elfogták. Az ítélet halálra szült, megkegyelmezés után azonban örökös rabságra

változtatták. Az öngyilkosságot, pétervári jelentések szerint, egy tompa ollóval, még pedig hat hónappal ezelőtt követte el. Ennyi ideig tart, — jegyzi meg egyik tudósítás — a mig az orosz földalatti kazamatákból valami hír a napvilágra kerül.

Mi lesz a városokkal?

A belügyminiszteriumban, úgy hallatszik, nem hagytak föl azzal a reménnyel, hogy a közigazgatási törvényjavaslatnak szögre akasztott 277 paragrafusából mégis csak törvény lesz valaha. Mert különben mi jelentősége volna annak, hogy a »vármegyék« közigazgatásáról szóló javaslatnak egyik kiegészítőjén a »városi« közigazgatásról szólón dolgoznak s ezt amazzal együtt terjesztik majd a törvényhozás elé. Tehát már csak a községekről szóló javaslat marad el, vagyis az, melynek sokak meggyőződése szerint elsőnek kellett volna lennie.

Sokkal jobban szeretttük volna ennél, ha a felhivatalos értesítés az ugynevezett garancia törvények készültéről ad vala hirt. Mert ezek közül csak a kuriai bíraskodás az, mely már javaslat alakjában áll előttünk, s csak a közigazgatási javaslat az, melyet Szapáry határozottan kilátásba helyezett: hanem a szolgálati pragmatikáról s a fegyelmi törvényről még mindig hallgat a krónika. Pedig ezek nélkül a garanciális törvények sorozata teljesnek nem mondható.

E helyett a kormány kiegészítésén dolgozik annak a tákolmányának, melynek dicsőséges összeomlásánál egész ország volt a tanu.

No de ne akadjunk fenn ebben. Ismerjük el, hogy a kormány a városok rendezésével az egész közigazgatási munka egyik oly hiányán kíván segíteni, melyet sokszor vetettünk a szemére. Mert tény, hogy a közigazgatás reformja csak az egész művelet tervszerű alapján ejthető meg sikeresen, s mikor a kormány csupán a vármegyékről kívánt intézkedni, úgy járt el, mint az építőmester, aki földszint nélkül akarja megrakni az első emeletet. Most tehát, mikor a földszintből akar építeni valamit, ne vessük szemére.

Hanem tekintsük inkább, minő lesz az a szellem, melyben a kormány a városok szervezését tervezi?

Erre határozott feleletet természetesen csak

elegáns Schweizerhof vendéglő, a mely előtt szép kis park áll obeliszk alakú szőnyeges virágágygyal, de függőlegesen, nem fekvő alakban. Szép fásoros séta a quai mentén.

5 órakor hajón Vitznauig visszamenve, mindenütt a part hosszában díszes villákat, hegyi partikat látva, a Pilatus mellett elhaladva, kikötöttünk a Rigi lábánál, hogy a sok helyütt 25 foknyi emelkedéssel járó fogaskerekű pályán feljuthassunk a magasba, a honnan 100 órányi területre messzi kilátás nyílik a vierwaldstätti, zugi, Loverzi tavakra, továbbá az urni, engelbergi és berni havasokra, melyhez fogható panoráma másutt fel nem található.

Hat állomás van a tetőig, a középső Kaltbad, mint klimatikus tartózkodási hely nagyon látogatott, legfelső a Rigi-kulm, melynek két vagy 700 szobájú vendéglője mindég tele van turistákkal.

A naplementet jó reménységgel szemléltek, hogy másnap is a tiszta láthatáron kél fel a nap. Különben a vendéglős is biztatott, mondván, hogy csak 14 nap volt derült idejük, de a mai nap a legderültebb.

Hajnamban 1/4 4-re havasi kúrtzó ébresztett fel. Mindenki a hegytetőn felállított messzelátón és a ki fel nem fert, körülötte fog-

lalt helyet. Hideg szél sivitott, a felső kabát nem volt elegendő, a ki csak tehetette, a felállított deszkafalakhoz huzódott, hogy hátát megvédje.

Két kúrtós mulattatta a közönséget és tányérozott.

Mar 4 ó. meg volt aranyozva a keleti láthatár, és a délre és délnyugatra fekvő havasok ezüst fényben emelkedtek ki a felhomályból. Öt órakor hirtelen fellökődött egy tűznyaláb, a meglepetés hangja futott végig a megmozdult tömegben. Erre egy-két másodperc alatt egy fejnagyságu izzó golyó jelent meg, de nem a nap, mert reá nemsokára a kilövelő sugarak után előtűnt a nap-korong felső része, de már a vakító fényt senki sem nézhetette, és a közönség lassanként széteszlott.

Innen a Rigi-Kulm legszebb messzelátójára mentünk, az ugynevezett Rothstockra (vörös pözna), a honnan belátni a berni havasokra, a Finsteraarhornra (4275 méter), a Schreckhörnerre (Wetterhorn, Mönch, Eiger) és a Jungfraura, lent pedig csillámlanak a vierwaldstätti és zugi tavak hullámai. Nyugatra és északnyugatra a Jura hegylánc zárja el a láthatárt. Belátni egész Zürichig. A kinek jó szeme van, látja a zürichi neumünster templomot. (Én nem láttam.)

Gyalog lementünk a Kaltbad-állomásig, melynek díszes gyógyterme bármely fürdőnek díszére válnék. Iten felszálltunk a vonatra és megint szikla és mély szakadékok szélén, két sziklára épített hosszú hidon, erdős és gyepes vidéken leértünk az alsó vitznauai állomásra.

A hegyi mozdony mindég alól van, tehát felmenet hátul, lejövet elől.

Vitznauban hajóra szálltunk és visszaveztünk Lucernbe.

A város megtekintése után d. u. 2 órakor vasuton Zürichbe utaztunk, a zugi tó mellett elhaladva Zürichbe fel négyre értünk, és a vasut mellett a Stadthof vendéglőben fogadtunk szállást. Még az nap fogaskerekű pályán felmentünk az Uetlibergre, Zürich legszebb kirándulási helyére. Kilátás Zürichbe és a hasonló tóra, a Limavölgyre, Rigire, Pilátusra és az Alpesekre. Az Uetlibergen automat-mérő segítségével megmérítettük magunkat, hogy megtudjuk, valjon a sok gyaloglás növelte, vagy apasztotta-e súlyunkat, és amerikai fényképirónál, pillanatnyi felvétel mellett hatos csoportképet csináltattunk.

Augusztus 16-án bejártuk a quait, a zürichi tó körül, meglátogattuk legszebb Hoteljét a Hotel Baur an Lae-ot, mely nemcsak Zürich, de a világ legelegánsabb vendéglője, a

a törvényjavaslatból nyerhetnénk. De hát nem sok a reményünk, hogy e javaslat meg fogná czáfolni azt a szellemet, mely már a megbukott javaslatban is, fájdalom, elég világosan elárulta magát.

Az egész ország s benne minden politikus azon panaszkodik, hogy a nemzetnek nincs meg az a hatalmas, művelt, vagyonos központosítva, mely a nemzetnek mentegye a hátgerinczét képezné s vezérszerepet vinne annak életében. A régi köznemesség, mely e tisztet egykor teljesíté, egymaga erre többé nem elég erős. Hanem a városok művelt polgárságával együtt, okos politika mellett, talán még elég hatalmas központosítva válhatnék belőle.

A városokat kell tehát fejleszteni, azokat hozni oly helyzetbe, hogy az ország dolgaival értelmesen foglalkozni tudó polgárságot neveljenek. Szilágyi Dezső pozsonyi választóihoz tartott beszédében azt is kijelenté, hogy a városi autonómia kitágítása egy bölcs politikának Magyarországon alapja lehetne.

Am Szapáry másként gondolkozik. A megyékről szóló javaslatában már jelezve van, hogy a rendezett tanácsú városok a megyei járásokba beosztassanak. Mikor pedig Miskolcz, Szentés, Csaba s talán más rendezett tanácsú városokban mozgalom indul meg, hogy szabad királyi városokká válhassanak: Szapáry e mozgalommal szemben a legidegesebb ellenkezésel felel.

Hát így akarja ő a hatalmas polgári középosztályt kifejlesztetni? Lenyomoritani még azokat a városokat is, melyekben az előrehaladásra, a fejlődésre örvendetes hajlam mutatkozik.

Csernátony valamikor a Szlávy-kormányt Simplicius-kormányának nevezte szellemi képességei állítólagos fogyatékosságának czimén. Vajjon mit mondana Szapáryra, ha most ellenzéki hirlapíró volna?

Szapáry, mikor bukott törvényjavaslatát csináltatta, annyit valószínűleg mégis tudott, hogy Poroszország is csinált valamikor egy Kreisordnungot. S talán az is tudta, hogy Poroszországban nincs panasz egy erős és művelt középosztály híján.

Ezt tudva, még is csak kötelessége lett volna megtudni azt is, hogyan tekintette a városokat a porosz törvényhozás a rendezésnél?

Ennek a Kreisordnungnak mindjárt a 4-ik paragrafusában úgy rendelkezik, hogy minden rendezett tanácsú város, melynek 25 ezernél több lakója van, szabadon lehet önálló törvényhatósággá. A belügyminiszter egy-egy ily városnak ezt a fejlődését meg nem akadályozhatja, hanem egyszerűen tudomásul venni kénytelen.

Igy egyenetlen utját a városok fejlődésének Poroszországban, melynek pedig a polgári osztálya elég erős. Nálunk, ahol e polgári osztály megerősítése első rangú politikai szükség, a kormány járásbeli falvak rangjára akarja leszorítani az olyan városokat is, melyeknek lakossága meghaladja a 30 ezeret, melyek tehát bátran lehetnének önálló törvényhatóságu városok a művelt Poroszországban.

Ilyen nálunk a kormányzati bölcsesség, ilyen a nemzetépítő politika.

Törs Kálman,
orsz. kép.

BELFÖLD.

Zrinyi-ünnep Szigetváron. Zrinyi Miklós, a szigetvári hős halálának évfordulóját e hó 6-án hagyományos kegyelettel ünnepelte meg Szigetvár és vidékének hazafias közönsége. Esti 8 órakor megkondultak az összes harangok, a várőrkől mozsarak durrogtak, megharsant a Rákóczi-induló, a várost kivilágították, majd a daleyesület a főtéren elénekelt a Himnuszot, mire Duhaj Ödön szigetvári ügyvéd a frissen koszorúzott Zrinyi-szobor előtt lelkes beszédet tartott. A szorongó néptömeg néma csendben hallgatta a szónokot, de midőn az önfeláldozó hazaszeretet példáinak felsorolásánál a 48-as és 49-iki szabadságharc hőseiről s különösen Kossuthról megemlékezett, a tömeg szünni nem akaró eljenzésbe tört ki. A beszéd végeztével a daleyesület elénekelt a Szózatot, mire a közönség szétoszlott, egy nagy része pedig az olvasó-egyesületbe ment, hol ez alkalomból tánczvizalmat (!) rendeztek. Másnap 7-én a belvárosi plébánia-templomban gyászmise volt, mely alatt a daleyesület énekelt. Ezt hazafias egyházi szónoklat követte. — Lélekemelő volt az egész szigetvári emlékünnep, — azt a tánczmulaságot leszámítva. Eddig legalább sehol a világon sem volt szokás a vértanukat tánczvizalommal gyászolni.

A nagy horvát tüntetések még nem adták ki mérgüket Zágráb városában. A népnépnep, melyet vasárnap a népkertben akartak megtartani, elázott a hirtelen támadt nagy zivatarban. De a horvátok kifogtak a zivataron.

remek tó partján, a Hotel előtt tágas, arnyas park.

Azután az Enge See nevű új városrészt tekintettük meg, mely cottage rendszerben épült, díszes nyaralókkal és kertekkel. Innen a híres Polytechnikumba és az előtte fekvő terasse-ra mentünk, a honnan szép kilátás nyílik a városra. Majd a közel fekvő vízmű-közüti pályán lemenvé, sorba jártuk a színházat, Müntstert és a többi középületeket.

D. u. 3 órakor vasuton, Schaffhausenbe menve, Hotel Müllerbe szálltunk. Schaffhausenbe menet a rajnai hidon áthaladva láttuk Európa legnagyobb vizesését, de a robogó vonatról nézve, kicsinek tetszett. Schaffhausenbe 5 órakor értünk, elszállásolás után azonnal a legközelebbi vonattal visszamentünk a Dachseni állomásra, innen a közelfekvő Laufen-kastélyhoz gyalog sétáltunk, és személyenként egy frankot lefizettünk, hogy a kastély többrendbeli erkélyeiről a hatalmas rajnai vizesesben gyönyörködhesünk.

Az emeleti erkélyről lementünk a Fischetz és Kántzli erkélyekhez, mely utóbbi egy kiugró szikla tövében a zugó hullámok alatt feszlik, a hol a becsapó víztömegek ellen esőköpenyeggel és ernyővel kell védekezni. Erős eső-

permete kustolva hull a bámulóra, a viharhoz hasonló zugástól nem hallja az ember társának szavát. A Rajna az esés felett 115 méternyi széles, maga az esés 30 méternyi. A vizesés közepén egy kimagasló szikla, melyet egyszerűen Felsen-neveznek.

Nehezen tudtunk megválni a füstölgő, ezüstös haboktól. Lemenvé a folyam partjára, beszálltunk egy csolnokba, és áteveztünk a Neuhausi partra, a hol a folyóra beépített restauratióban helyet foglaltunk és a terasse-on bevártuk az estét, minthogy mindennap, ha az idő engedi, kivilágítják a vizesést.

Az említett sziklához, zum Felsen, két erős evezős elvezeti kis csolnokon a bátor utast. Csak két, vagy három személyt vesznek fel egyszerre a csolokra. A terasse-on időzünk alatt két izben, két-két touristát vállalkozott arra, hogy közvetlen az esés alatt, a közepén fekvő sziklán kiköthessen. A kis csolnak egyikén egy nő is ment. A kikötés sok nehézséggel jár, az örvény, és az erős hullámok forgatják a gyenge járművet és többször visszavetik. — A szikla közelében rendszeren 15—20 percig tart e küzdelem, de mindannyiszor czélt érnek az edzett evezősök.

Dr. Begányi.

A dalcarnokban gyűltek össze lakomára s a nagy helyiség, melyben nyolcezer ember fér el, szűknek bizonyult az óriási tömeg befogadására. Hetfőn d. e. 9 órakor az isztriai, dalmát és trienti képviselők tanácskozára gyűltek össze. Spincics osztrák országgyűlési képviselő azt indítványozta, hogy látogassák meg Starcevicset, hogy köszönetüket fejezzék ki eddigi politikai szerepléséért. Ez indítvány fellett eles vita támadt. Volarich isztriai tartománygyűlési képviselő hevesen tiltakozott ellene. Végre két szavazat ellenében egyhangú lelkesedéssel elhatározták, hogy meglátogadják Starcevicset. Starcevic kertjében fogadta vendégeit. Spincics képviselő beszélt először az isztriai horvátok nevében. Hangsúlyozta, hogy semmiféle határozatokkal a horvát nemzet egységét elvaszítani nem lehet. Nemsokára le fognak rokkadni a válaszlalak s akkor felvirágozik az egységes Horvátország. Starcevic pedig a nemzet igazi vezére. Azután Catalincics takarékpénztári igazgató beszélt és Starcevic érdemeit magasztalta. Starcevic válaszában kiemelte, hogy a horvát eszme biztosan győzedelmeskedik, ha a horvát nemzet tántoríthatatlanul ragaszkodik hozzá. A képviselők ezután Starcevicstől óriási néptömeg kíséretében a Kacsics szobrához mentek, a hol Jakics szerkesztő beszédet mondott. Délután négy órakor a város által az isztriai, dalmát, fiumei és trieszti vendégek tiszteletére adott bankett következett. Amrus polgármester üdvözlő beszéde után Barcsics (Fiuméből) rajongó beszédet tartott Oroszországról. Beszédét e szavakkal fejezte be: »Nekünk jogunk van függetlennek lenni, mert mögöttünk áll a leghatalmasabb szláv állam.« Számos más felköszöntőt mondtak még ezután is Horvátország nagyságára és függetlenségére. A Strossmayer pártiak tüntetően idegenkedtek Starcevic ünnepségétől.

A főispánok Budapesten. Mint a »Budapester Tagblatt« értesül, e napokban az összes főispánok Budapestre fognak érkezni, hogy a miniszterelnöknek jelentést tegyenek. (Miről? Szerk.)

Firczak Gyula püspök esküteléte. Mint Bécsből jelentik, ő felsége külön kihallgatáson fogadta Firczak Gyulát, az ujonnan kinevezett munkási gör. katolikus püspököt, ki letette ő felsége kezébe az esküt. Az eskütételnél Szögyény-Marich László, ő felsége személye körüli miniszter volt jelen.

KÜLFÖLD.

Kossuth-ünnep Amerikában. Az újvilág magyarjainak nagy ünnepe minden esztendőben Lajos-napja. Megünnepeltek az idén is mindenfelé s a tengerlati táviró is sok jókívánságot röpitett Kossuth Lajos turini magányába. A newyorki »Magyar-egylet« és »Művelődési társaság« »Lajos-asztaltársaság«-gá alakult át és a társaság minden egyes tagja a »Lajos« nevet vette fel. Üdvözlőtáviratot is küldtek Kossuth Lajosnak. Hasonló módon nyilvánította kegyeletét a newyorki »Kossuth Lajos-páholy« is.

Államjegyek készítése. A függő államadóságot ellenőrző bizottság Bécsben tartott ülésén megállapította, hogy a jövő év folyamán egyforintos államjegyek 59 millió, ötforintosok 72 millió és ötvenforintosok 50 millió forint értékben lesznek előállítandók 762.800 forint előállítási költség mellett, melyből a magyar korona országaira 238.140 forint esik.

Elhunyt köztársasági elnök. Grévy Ferencz, Pál, Gyula, a francia köztársaság volt elnöke, tegnap elhunyt. Grévy 1813-ban született s igen korán lépett a politikai pályára. Mac-Mahon tábornagy halála után, 1879-ben választották 7 évre a francia köztársaság elnökévé s e minőségében többek közt 1880-ban aláírta az állam által el nem ismert kongregációk ellen irányuló rendeleteket s ellene volt a Gambetta által javasolt lajstromválasztásnak. Egyáltalán Gambetta politikájának nem volt barátja. Het évi hivataloskodásának lejárta után 1886-ban újból elnöké választották, de 1887 végén lemondott ez állásáról.

Chileből érkező hírek megerősítik, hogy a nyolcz hónapon át tartó polgárháború által felig elpusztult országban teljesen helyreállt a béke és a rend. A képviselőválasztások megtartásáról és az alkotmányos kormányzat újabb való kinevezéséről azonban még hiányoznak a hírek. Addig, míg ezek megtörténnek, a győztes felkelők tanácsa intézi el az állam ügyeit. Ezen tanács egy rendeletet bocsátott ki, mely a Balmaceda által kiadott papirpenznek értékét elismeri. A santiagoói német követ kijelentette, hogy mindazokat a német hajókon levő menekülteket, a kik nem politikai vétség miatt menekültek, ki fogja szolgáltatni, míg ellenben a politikai bűnösöket semleges területen fogja partra szállítani. Hasonló nyilatkozatot tett az Egyesült-Államok követe is. Hogy mennyire állt már Chileben helyre a béke, azt leginkább bizonyítja egy Newyorkból érkező távirat, a mely szerint a felkelőknek nagyrészt önkéntesekből álló serege a legközelebbi napokban elbocsátatik.

Ujdonságok.

* **Shogy sem hagyja** nyugodni egyik lapársunk azt az okvetetlenkedést, amit a Velenszky-ügy tárgyalásáról egyik jogi szaklapban megjelent cikk folytán annak idején elkezdett s a mit most Dr. Dicsőffy Sándor kir. alügyészszel szemben akar souverain felsőbbiséggel érvényesíteni. Egyáltalán nem vagyunk képesek megérteni azt a kötekedést, különösen pedig Dicsőffy Sándorral szemben, aki alig pár hónapi működése alatt az országban a legelső között helyet foglaló debreczeni kir. ügyészszeg mindenben méltó tagjának bizonyult. Nem vagyunk képesek megérteni azért sem, mert, mint a lapunk keddi számában csaknem egész terjedelmében, s a kérdéses passzust pedig teljes szövegében közölt vádbeszédből mindenki elolvashatja, Dr. Dicsőffy szóról-szóra ezeket mondta:

»Egyet azonban kötelességem megjegyezni s ez az, hogy a hírlapokban is szellettetett s helylyel-helylyel botrány színében feltüntetett ama tárgyalásba a törvényszék botrányát nem csak nem vitt be, de azt ilyentől szigorúan megóvni hivatásából kifolyó elengedhetetlen kötelességének tekintette s e kötelessége teljesítésében magát semminemű tekintet által zavartatni nem hagyta.»

Azt hisszük, ez egészen más mint amit illető lapársunk a nevezett köztudó urnak szájába adni jónak latott. Elképzelve attól, hogy lapársunk e beszédben nincs is megemlítve, s hogy a kárhoztatás egészen általánosságban van tartva nines igazsága már csak azért sem, mert egy felől a kárhoztatott nyilatkozat minden szavában a g a z s azt leginkább a komoly sajtónak van érdekében helyeselni, a sajtó azon részének t. i., mely a maga prestige-át a kir. ügyészszeg nevezett tagja által elítélt baklövésektől megóvni akarja, másfelől pedig nagyon téved t. lapársunk abban az állításban, hogy a kir. ügyészszeg m a n d á t u m n é l k ü l nyilatkozik a közélet egyik-másik káros jelensége felől, mert a mandátumot megadja neki állása, mely magasabb szempontból fölfogva, egyenesen morális kötelességévé teszi a köztudóknak, hogy a tárgyalás alatt levő bűnperből legalább a mennyire, erkölcsi eszközökkel lehetséges, minden illetéktelen beavatkozást kizárjon. Botrányról szóló tudósítás tközölni pedig, mikor nem volt botrány, ez kissé több, mint az illetéktelen beavatkozás. Hiszen ha a »D. H.« tudósítása e hibában nem szenvedett, miért jajdul fel, mikor senki sem bántotta? Miért nem érezte magát találva a »D.—n« vagy »D. E.«? Annyi pedig mégis csak bizonyos a hogy a kir. ügyészszeg mindenestre kompetensebb arra, hogy egyes tüzes fejű, azonban semmi szakértelemmel nem bíró tudósítók tulkapasáival szemben a kir. törvényszék méltóságát

megóvja (épp oly kötelessége ez a vádnak, mint a védelemnek) — mint illető lapársunk arra, hogy Jelenffy Kornél törvényszéki »alelnök« ur (sic) általa annyira dicsért szakértelmének és udvariasságának — a jelen helyreigazítás alapjául szolgáló kifakadásban foglalt nyilatkozatot imputálja.

* **A debreczeni vásár elhibázva.** Már a télen megtörtént azon eset, hogy a vásár megállapításával megbízott »törvényes emberek« elhibázták a vásár időpontjának megállapítását, a mennyiben egy héttel előbbre tették, mint kellett volna s így potvásárt voltak kénytelenek hirdetni a rendes időre. A Dienes napi nagy vásár megállapításánál most ismét elszámították magukat az illetékes körök. A menyiben a sertés vásár október 3-ára és 4-ére van hirdetve s ugyanekkor tartatik a méz-és dióvásár stb. is, pedig ekkor az izraeliták »ranashohe« nevű nagy ünnepe (karácsony) lesz, mire tekintettel kell lenni, mivel éppen ez ághban az eladó és vevő közönség igen nagy része izraelita. Még lehetne segíteni, nem késő, vagy egy héttel előbbre vagy utóbbra kellene tenni a vásárokat melyek a jelen állapotban kétes sikerűek lehetnek.

* **A debreczeni kir. ügyészszeg** egyik legkiválóbb tagját veszíti el Dr. K u s z k a Miklós alügyészszeg a budapesti kir. ügyészszeghez történt áthelyezésével. A mily mértékben örvendünk az alügyész ur előmenetelén, épp annyira sajnáljuk, hogy távozásával a vidéki társai között kimagasló debreczeni kir. ügyészszeg oly érzékeny veszteséget szenved. Dr. K u s z k a Miklós működése a depr. kir. törvényszék területén működő büntető jogászok előtt sokkal ösmeretesebb, semhogy azt méltatni szükséges volna, távozásával alkalmából csak annak az óhajításunknak akarunk kifejezést adni, hogy fényes tehetségeit és széles látókörű jogászai műveltségét teljes mértékben érvényesíthesse s hogy áthelyezése folytonos és gyors emelkedésnek szedje legyen.

* **Hymen.** V a r g a László eljegyezte özv. Albert Mihályné kedves leányát, Lilla kisasszonyt, Debreczenben.

* **Hegyomlás a Tátrában.** Szombaton, e hó 5-én délután oly természeti tüneeményt tapasztaltak a Tátra hegységben, mely már emberemlékezet óta nem fordult elő. Ugyanis a nagy-tarpataki völgyben és pedig a hosszú tó felett a Bibirics nevezetű hegy gerinczéről annak éjszakai lejtőjén a legnagyobb gerincez sziklafala mintegy 100 méter hosszúságban, a legverőfényesebb meleg időben délután 2 órakor leszakadt; az omladék egész a völgy fenekéig hullott le, oly zajjal, mely egész sor ágyudörgésnek felelt meg. A dörgés mintegy negyed óráig tartott s oly portömeg szállt fel, mintha egy falu égne. A törmelék egész a hosszú tó környékéig terült el s utána a hegyoldalon egy fehérés hosszú esik maradt vissza: Szerencsére az omlás oly helyen történt, melyen turisták nem szoktak járni. Az egész nagy-szerű természeti látványt Marschall Lyonell angol alezredes nézte három vezetővel végig, ki aznap épen zerge vadászatban volt s kinek természetesen az esemény egész vadászatát meghusítottta. Tátra-Füredről a még ott időző vendégek seregesez mennek ki a borzalmas hegyomlás nyomait nézni.

* **Uj elemi iskolák** építése vált sürgőssé az ev. ref. egyház csapó és árok-utczai népiskoláinál, hol a 80 gyermekre számított tanteremben több helyt 140 gyermek van összezsufova mint a héring a hordóban. A nemes város tagadhatatlanul sokat áldoz a népnevelés szent oltárára, de a nagy kölcsön alkalmával az ev. ref. elemi népiskolák építésére szánt 100 ezer forintot bizonyára már a jelen iskolai évre kellett volna legalább részben fölhasználni, mert ily szaporaság mellett az ujonnan iskolába fölvelt apró muzsák nevelés-

oktatása sinyin meg a halogatást, meg a tanítók lelki-teszt egészsége, kikhez még tengeri törés és szüret után viszik fel a tankötelesek 20%-át, a mikor aztán 160—170 gyermek leend egy iskolai tanteremben. Mégis tanulnak azok írni, olvasni!

* **Kinevezés.** Mintó János csendőrőrmester a debreczeni törvényszékhez írnokká nevezetett ki.

* **Zene-barátok figyelmébe.** Wizer Kálmán és neje budapesti czimbalom-jálékosok, Allagának legrégibb és legtehetségesebb tanítványai, Debreczenbe érkeztek s zha kellő számú tanítványuk akad, itt szándékoznak megtelepedni. A kik e szép zenei ágat elsajátítani óhajtják, jelentkezhetnek lapunk szerkesztőségében. Mindenesetre örvendetes lenne, ha a czimbalom — ez eredeti magyar hangszer — városunk zene-kedvelőinél nagyobb mérvű pártolásra találna az eddiginél!

* **A tornaegylet,** mint minden évben, az idén is megújult erővel folytatja működését. A torna- és vívótanfolyamot már e hónapban s pedig az utóbbi s z e p t e m b e r 19-én megnyitom. Ezt a tornaegyleti választmány megbízásából — azért hozom a közönség tudomására, hogy a beiratkozások k e l l ő d ő b e n megtörténhessenek. Mindkét tanfolyamra be lehet iratkozni a főiskolai tornateremben naponként d. e. 10—12; természetes, hogy a vívótanfolyam tagja eskis tornaegyleti tag lehet! 1891. Szeptember 10. C h a p p o n Károly a tornaegylet művezetője és vívómestere.

* **A városi mérnökök eskütétele.** A mai nagytanács-ülésben tették le az esküt az ujonnan kinevezett városi mérnökök. V é r t e s i István főjegyző kezébe.

* **A színek és a nők.** A francziák nagy regényírója Balzac azt állítja, hogy a nők jellemét kedvenc színeikről ismerhetjük meg. A fehér szín kaczeráságot, rozsaszin gyöngödséget jelent. Az ibolyaszint oly nők szeretik, kik nagyon is érzik már ifjuságuk hervadását, a miért is anyák leánykák esküvőjén ily színű kalapot viselnek rendszeren. Oly nő, ki narancssárga ruhákat kedvel, házastárs és zsörtölődő, de örikedjünk olyanoktól is, kik a világoskék színű ruhákat választják, vagy ok nélkül öltenek feketeit. Piros szín hiúságra, szürke közönyösségre mutat. Igazi lelki nagyságra sejtet, ha egy nő nem valamennyit szerati. Nem tudjuk, mily megfigyelésekből merítette Balzac ezeket, de az állítások merészsége arra enged következtetni, hogy alighanem tévesek.

* **Jog- és pénzügyi bizottság.** Debreczen város jog és pénzügyi bizottsága holnap d. u. 4 órakor ülést tart melynek tárgya az új költségvetés tárgyalása lesz.

Husarak megállapítva, s bejelentve 1891. szept. 9-től 16 ig. 46 kr. Rác Gy. csapó-utca 587 sz. a., Bence Józsefnél csapó utca 703. sz. a. 48 kr. Rác Györgynél czepléd utca 2599. sz. a. Kovács Jánosnál csapó utca 791. sz. a. 50 kr. Rác Györgynél csapó u. 326 sz. a. 52 kr. Ungvári Andránál piac 1-ső szék, czepléd u. 55. sz. a. dedő u. 125. Mester u. 1113. Tanító utca 1392, csapó u. 3162 sz. a. Kovács J.-nál a hentes székben — a társaságnál Mester-utca 3655, Csapó utca 240. és 376 sz. a. könyök utca 574, kut u. 2323 sz. a. 52 kr. a mészáros társaság 18 székiben, valamint a 3 izr. mészárszékben a piacon. Debreczen, 1891 szept. 8. — *Debreczen szab. kir. város rendfőkapitányága.*

* **A tyúk tojóképesége** rendszeresen vezetett tyúkaszatokban lehetőleg jól használandó ki. A pefészekben a tyúkoknál 500 800 sejtől álló mirigy van, melyeknek mindegyike egy-egy tojásnak felel meg. Ezen mirigy a természet soha sem pótolja, miért is azok csak annyi tojást bírnak rakni, a mennyi a föntirt számnak megfelel. Takarmánykimelési szempontból arra kell törekedni, hogy a tyúk lehetőleg gyakran és szakadatlanul tojjék, mert pl. ha a tyúk évenként csak 80—100 tojást hoz, azt 8 esztendeig kell tartanunk, holott jó tartással ugyanazon számú tojást nyerhették volna (150 tojást nyerve évenként) 4—5 esztendő alatt. Hogy ez a körülmény nagyobb tyúkaszatokban jelentékeny fontossággal bír, azt a fiatal állat husának izletességére gondolva sem fogjuk tagadni. Tojásnyerésre berendezett tyúkaszatban a fajtára nagy sulyt kell fektetünk. Az olasz és a leghoen e tekintetben a leg-

ajánlatosabb fajták. A tojóképesseget emelhetjük, ha nem kevés, de nem is túl sok takarmányt a nap meghatározott óráiban adunk eléjük. A takarmány változtatás szintén ajánlható. — Ha a tyukok a szabadban rovarok, férgek, álcák, hernyók és giliszták után nem kutathatnak, e hiányt hustakarmánnyal, kell pótolnunk. Legzélsebb ilyenkor főzött májat vagy tündőt megszóva adni nekik, vagy a maradék-hust apróra vagdalva etetni fel. Reggel tengeriből-árpából vagy buzadarából és korpából álló hig keveréket és e között $\frac{1}{10}$ rész huslisztet adjunk eléjük. A barnára pörkölt és leforrázott árpa szintén jó takarmány és a forrázásra használt viz kitűnő ivóvíz. Télen át a takarmányhoz keverjük szárított csalánlevelet és csalánmagvakat, valamint összevagdalt szelidgombát. Ajánlható ezenkívül az erősen megszáritott és összevagdalt, pálinkában megasztott kenyér, a megőrölt makk lenmagforrázattal, korpá peppé habarva, elromlott sajt, a tejhulladékok minden neme darával, burgonyával vagy korpával keverve. Az állati eledel a tojóképesseget emeli, s így főleg télen és nedves hideg időben, midőn a tyuk nem kaparhat, van helyén.

* Apróságok.

Finomorr.

Állomásfőnök: Mit szívatol itt maga a póstaköcski körül?

Ügynök: Egy levél van benne az én ügyfelemtől: érzem a pecsétviaszáról.

Steierországban,

— Hogy tetszik a vajunk?

— Nadszeró.

— Dávidkám irt fel, hold melyik djárul való.

* **Köszönet nyilvánítás.** Mindazon rokonok, jó barátok és ismerősök, kik feledehelen férjem néhai Pattermann Ferencz temetésén megjelenni sziveskedtek s ez által bánatomban osztoztak: fogadják e helyen is köszönetemet. Debreczen 1891 szept. 10. özv. Patterman Ferenczné.

A közgazdasági bank

RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG

működését folyó évi szeptember hó 14-én megkezdí.

Az intézet üzletköre:

1. Váltó leszámítás,
2. jelzálogos kölcsönök nyújtása,
3. előlegezések értékpapirokra, részvényekre, ezüst- és aranyneműekre,
4. pénzeknek kamatozásra való átvétele betéti könyvekre és check számlára,
5. értékpapírok, szelvények, aranypénzek, külföldi bank-jegyek és utalványok vétele és eladása.
6. incasso üzlet,
7. közvetítési és bizományi üzlet,
8. sorsjegyeknek részletfizetésre leendő eladása,
9. hiteltulajdonosi körök megalakítása,
10. füzselei megbízások átvétele.

Igazgatóság:

Dr. Király Ferencz, országgyűlési képviselő.
Dr. Münich Aurél, országgyűlési képviselő.
Mayer Emil, az »István« gőzm. társ. igazgatója.
Feischl Károly, nagykereskedő.
Buday József, földbirtokos.
Komlóssy Dezső, ny. törvényszéki bíró.
Lukács Armin, hasonnevű cég főnöke.

Ügyvezető: **KÖVY LAJOS.**

HIVATALOS ÓRÁK:

d. e. 9—1-ig, d. u. 3—5-ig, vasár- és ünnepnapokat kivéve.

415 **Üzlethelyiség:** 5—1

Tisza-palota, Szabó Lajos fia nagykereskedők mellett.

Debreczen város költségeloirányzata.

— Az 1892-ik évre. —

S z a b ó József főszámvevő összeállította már Debreczen sz. kir. város 1892-ik évi költség-eloirányzatát, melynek főbb adatai a következők:

I. Rendes bevételek: frt kr.	
Kézpénz maradv. 1890. év végével	2321.83
I. Sámsoni birtok	4147.04
II. Szováti birtok	57.973.—
III. Szántó és kaszálló földek	141,820.54
IV. Legelő	68,290.41
V. Ménes	9007.20
VI. Erdőkezelés	167.084.—
VII. Városi épületek	76,928.12
VIII. Cserép és téglagyártás	80,200.—
IX. Könyvnyomda	18,600.—
X. Fuvarozás	410.—
XI. Javadalmak	6710.25
XII. Vásárvám és piaci jövedelem	70,800.—
XIII. Cselekvőtőkék és kamatai	137,430.85
XIV. Fizetések s hiv. szükségletek	6200.—
XV. Egyházak, iskolák s intézetek	5080.41
XVI. Helyrendőri intézmények	9550.—
XVII. Színház	—.—
XVIII. Vegyes bevételek	2120.—
XIX. Árvaszék	3800.—
XX. Katona szállásolás	11,100.—
XXI. Közkórház	21,250.—
Együtt	900,823.65

II. Rendkívüli bevételek:

1. Fogyasztási adókezelési díjból	2000.—
2. Fogyasztási adóból	138,000.—
3. Italmérési jog hasznobéréből	90,000.—
4. Ezen két bérlet jövedelméből	—.—
5. Rendkívüli bevételekből	1000.—
Együtt	231,100.—

Végösszesítés.

Rendes bevételek	900,823.65
Rendkívüli bevételek	231,000.—
Együtt	1,131,823.65

III. Rendes kiadások:

I. Sámsoni birtok	1656.61
II. Szováti birtok	14,737.12
III. Szántó és kaszálló földek	42,490.10
IV. Legelő	49,213.41
V. Ménes	11,332.—
VI. Erdőkezelés	131,838.15
VII. Városi épületek	26,251.52
VIII. Cserép és téglagyártás	44,200.—
IX. Könyvnyomda	20,432.—
X. Fuvarozás	6976.60
XI. Javadalmak	—.—
XII. Vásárvám és piaci jövedelem	37,400.—
XIII. Szenvedő tőkék és kamatai	183,069.46
XIV. Fizetések s hivatali szükségletek	103,622.40
XV. Egyházak, iskolák és intézetek	50,035.81
XVI. Helyrendőrség és helyrendőri intézmények	110,752.32
XVII. Színház	11,988.10
XVIII. Vegyes kiadások	1900.—
XIX. Árvaszék	14,196.10
XX. Katona szállásolás	12,954.50
XXI. Közkórház	24,279.50
Együtt	899,325.70

IV. Rendkívüli kiadások:

1. Kir. törvényszék lakbérére	4200.—
2. Kir. ügyészség lakbérére	500.—
3. Kereskedelmi iskolára	1000.—
4. Honvéd sítók rendezésére	200.—
5. Kertész és gazdasági csarnok évi bére	156.—
6. Városi nyugdíj-alapra	5000.—
7. Városi nyugdíj-alapra a fogyasztási adóból	2000.—
8. Csánki József szobrász ösztöndíjára	200.—
9. Sável Dezső festő ösztöndíjára	300.—
10. Ezy közép-ipartanodai tanulóknak ösztöndíj	300.—
11. Járványbetegségek meggátolására	2000.—
12. Gyepmesteri lak építésre	—.—
13. Zsidó iskola berendezésére	—.—
14. Vasuti üzletvezetőség szállása	3000.—
15. Bérkocsi álló helyek készítésére	—.—

16. Népszámlálási munkálat	1500.—
17. Czepléd-, Várad-, Széchenyi-utcai gyalogjárdák készítésére	5734.92
18. Ohati magtár építése	3795.80
19. Honvéd lovasság részére bérelt helyiségért	—.—
20. Fogyasztási adóba	138,000.—
21. Italmérési jog bérletébe	90,000.—
22. Kisebb fizetésű tisztviselők segélyezésére	—.—
23. A városi nagy kölesönbe	—.—
24. Erdélyi kultur-egyletnek	—.—
25. Főiskolai olvasókörnek	—.—
26. Színháznál Zoffita világításra	—.—
27. Különböző czélokra	—.—
28. Batthyányi-utca gyalogjárdái kiépítésére az 1-ső évre	1800.—
29. Városi szegények segélyezésére	3000.—
30. Előre nemláthatókra	10,000.—
Együtt	272,686.72

Végösszesítés.

Rendes kiadások	899,325.70
Rendkívüli kiadások	272,686.72
Együtt	1,172,012.42

A bevételt a kiadással egybevetve **1,131,823.65**

Mutatkozik hiány **40,188.77**

Ezen 40,188 frt 77 kr hiány fedezéséül szolgál az 1891-ik évről a jószágértartó gazdaságnál kint lévő 70,691 forint 65 kr. legelő adóhátralék.

Irodalom és művészet.

A t. olvasó közönséghez.

Költemények czimen egy 14 ivre terjedő kötetet szándékozom a f. év végén kiadni. Tíz év óta részint a Kisfaludy-Társaság, Petőfi-Társaság s Erdélyi Irodalmi Társaság felolvasó üléseiről, részint a fővárosi szépirodalmi s napi lapokból ismer a művelt nagy közönség, melyhez tisztelettel fordulok, hogy vállalatomat nagy becsü figyelmébe részesíteni méltóztassék.

Barátaimat, ismerőseimet s mindazokat, kiktől a magyar költészet támogatást remélhet, bizalommal kérem, hogy kötetem megjelenését előfizetők gyűjtésével elősegíteni s a megrendeléseket f. évi október hó 25-dikéig nevemre czimezve beküldeni sziveskedjenek.

A kötetet egy elsőrangú fővárosi cég állítja ki a legdiszesebben.

Ára: füzve 1 forint 60 kr, diszkötésben 3 forint.

Gyűjtőknek 10 előfizető után tisztelet-példány.

Fényes reményekkel nem állatom magamat. Jól tudom, hogy korunk anyagias jellegű világában kevesen lelkesülnek eszményekért; de azt is tudom, hogy hevülő lelkekkel a magasztos, a fölemelő iránt nem egyedül vagyok. Vannak, kik velem — ismeretlenül is — ama jöltevé ábrándokért együtt küzdenek, melyek az élet szebb, áldóbb utaira vezetnek, s melyek megőrzik a nemesebb vágyak iránt való fogékonyságot a szív, a lélek számára.

Tőlük várom vállalatom felkarolását.

Hazafias üdvözléssel

Zilah, 1891. szeptember hó 5.

Petri Mór.

főgimn. r. tanár, a »Zilagy« szerkesztője.

Podhorszky Lajos, a magyar tudományos akadémia tagja, a múlt hó 26-án Párisban elhunyt. Csak halála után öt nappal temették el. Koporsóját csupán fia, ki Pólaban tengerésztiszt, követte. Az elhunyt a kínai nyelvnek egyik legalaposabb ismerője volt, miért is a párisi Bibliothèque National reá bízta a kínai kéziratok és könyvek lajstromozását. Így került vagy husz év előtt a francia fővárosba. Nagy munkáját a könyvtárban oly kitűnően végezte, hogy a francia tudósok a legnagyobb dicsérettel halmozták el. — Itthon azonban nem igen részesült a tudós semmi

elismerésben. Nyelvtudományi munkálkodásáért a magyar tudományos akadémia 1858-ban levelező tagjává választotta; később azonban igen meg volt akadva mikor, Podhorszky, a tagok szólásszabadságával élve, azt akarta hirdetni az akadémiában, hogy a magyar nyelv a khinai-ból lett. A hetvenes években ki is adta könyvét, melyben e képtelen elmélet mellett kardoskodik. Az öreg tudós Párisban a legnagyobb szegénységgel küzdött, padlászobában lakott és lezkeadásból tengődött. Néha még arra is rávitte őt a nyomorúság, hogy Párisba vetődő exotikus idegeneket kalauzolt, a mi, tekintve nyelvismereteit, könnyű volt neki, mert folyékonyan beszélt Európa és Ázsia legtöbb nyelveit. Az elzüllött tudós élete hasonlatos volt a Párisban elhalt Menteliéhez, ki ugyancsak magyar volt, egykor szintén a nemzeti könyvtár khinai és szanszkrit kéziratait rendezte és ugyszólván éhhalállal mult ki a világból. — Podhorszky számos értékes könyvet és kéziratot hagyott hátra.

CSARNOK.

„EZEREK RÖGESZME”.

— Regény. —

Írta: **Dumas Sándor.**

Fordította: **Publik Ernő.**

(Folytatás.)

III.

A jegyzőkönyv.

Oda adták a rendőrbiztosnak a kívánt butorokat. Ő kellőleg helyre igazította az asztalt, s mellé ült, majd előkérte a gyertyát, melyet neki az orvos — keresztül lépve a holttesten — nyújtott oda, aztán előszedte a zsebeiből a tentás üvegecskét, a tollat, meg a papírt s hozzá fogott a jegyzőkönyv felvételéhez.

Mialatt a jegyzőkönyv bevezetését írta, az orvos kíváncsian hajolt le a zsákon lévő főhöz, de a biztos visszatartotta.

— Ne tessék semmihez se nyulni — mondta — mert a rend a fődolog!

— Igaza van! — mondta az orvos és visszalépett helyére.

Néhány perczig esend uralgott, mit legfeljebb a toll gyors serczegése zavart meg a hivatalos papíron, amint a biztos a szokásos bevezetést írta.

Néhány sor után felemelte a fejét és körültekintett.

— Kik akarnak tanuk lenni? — kérde a polgármesterhez fordulva.

— Hát — mondta Ledru ur, két barátjára mutatva, akik a biztos mögött állottak — mindjárt itt van ez a két ur!

— Jó!

Majd felém fordult. — És ön uram, nem lesz terhére, ha a neve egy szemle jegyzőkönyvben szerepel?

— Oh! a világot se! — felelém.

— Ugy kérem, tessék lejönni!

Némi tartózkodást éreztem a hullához közelíteni. Innen, ahol állottam, e csekély távlatból, mintha kevésbé tűntek volna fel undorítóknak bizonyos esekélységek, melyekre a felhomály költészete borította fátyolát.

— Okvetlenül szükséges? — kérdelem.

— Micsoda?

— Hogy lemenjek!

— Nem! Ha önnek jobban tetszik — maradjon ott!

En egy kézmozdulattal jeleztem, hogy: Itt kívánok maradni, ahol most vagyok!

A rendőrbiztos Ledru barátjainak egyikéhez fordult, aki ép közelében állott.

— Neve, előneve, kora, állása, foglalkozása, lakása? kérde bizonyos egyhangúsággal, mely az ily foglalkozásu hivatalnokokat jellemzi.

— Jean Louis Alliette — felelé a kéredezett — anagrammaticusan Etteilla — író — lakásom Rue de l'Ancienne Comédie 20. szám.

— A korát elfelejtette megmondani!

— Most már melyiket mondjam, azt-é, ahány éves vagyok, vagy azt, amelyikre becsülnek?

— A korát kérem, egy embernek csak egy kora lehet.

— Csalódik rendőrbiztos ur, vannak egyének, mint pl. Cagliostro, vagy a Saint-Germaini gróf, vagy a bolygó zsidó . . .

— Csak nem azt akarja kisütni ebből, hogy ön gróf Cagliostro Saint-Germain-ből, — vagy pedig a bolygó zsidó? — mondá a rendőrbiztos s abban a hitben, hogy mulatnak rajta, összeráncolta a homlokát.

— Nem, hanem . . .

— Ötvenhét éves — mondá Ledru ur — tessék csak ötvenhetet beírni öcsém uram!

— Szép! — mondá a rendőrbiztos.

Beírta az ötvenhét évet. — És ön uram? — fordult a polgármester másik barátjához.

Ugyanazon kérdéseket tette fel neki is, mint az előzőnek.

— Pierre Joseph Moule, hatvankilenc éves, lelkész, lakása Rue Servandoni 11. szám, felelt gyöngéden a kérdésnek.

— S ön uram? — kérde felém fordulva.

A . . . D . . . drámaíró, huszonhét éves, lakom Párisban, egyetem-utca 21. sz. a. — válaszoltam.

Ledru ur felém fordulva tiszteletteljesen meghajtotta magát előttem, amit, ha jól tudom, hasonlóképen viszonoztam.

— Jó — mondá a rendőrbiztos — most már hallgassák meg, amit felolvasok.

Aztán monoton orrhangon olvasta fel a hivatalos irányban megírt tényleírást, — úgy ahogy volt.

Végre megkérdezte tőlünk, hogy van-e valami ellenvetésünk, vagy megjegyzésünk? — Nem volt.

Most a vádlott kihallgatására került a sor. — A biztos a fogolyhoz fordult, aki az egész időtartam alatt hevesen zihált, mint egy ember, kit súlyos teher nyom.

— Vádlott — szólalt meg — neve, előneve, kora, állása, foglalkozása, lakása?

— Sokáig fog még ez tartani? — kérde a fogoly, kinek ereje már fogytán volt.

— Feleljen a kérdésre: mi a neve, előneve?

— Pierre Jacquemin!

— Kora?

— Negyvenegy éves.

— Lakhelye?

— Ezt csak tudni fogja talán, hiszen itt van!

— Az mindegy, a törvény előírja, hogy ön erre is megfeleljen!

— Diana-ut 13-ik szám.

— Foglalkozása?

— Kötőmunkás vagyok!

— Ön a bűntény elkövetőjének vallja magát?

— Igen!

— Adja elő az okokat, amelyekért, s a fontosabb körülményeket, amelyek közt a bűntényt elkövette.

— Az ok? . . . az szükségtelen! — mondá Jacquemin — az titok marad köztem s e hulla közt, itt ni!

— Hja barátom, esakhogy nincs ám, esekelmény indok nélkül!

— Ha mondom, az indokot nem fogja meg tudni soha. A körülményeket elmondhatom.

— Nos?

— Elmondom hát. — Aki a föld alatt dolgozik a sötétségben, gyakran rágódik valami a lelkén, mely gonosz gondolatokat érlel meg benne . . .

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

A lovak védelme a légyecipés ellen nemcsak a befogott lovaknál fontos, hanem a legelőre csapottaknál is. Mindenki tudja, hogy milyen mértékben képes a légy a befogott lovat nyugtalanítani, hogy az képes az állatot elragadásra és az engedetlenségéből származó mindenféle kellemetlen, sőt veszélyes szokásra bírni. A ménesre csapott lovak, ha a légy nagyon kinozza őket, rosszul táplálkoznak és soványak maradnak, nem fejlődnek. A légyecipés ellen sikerrel küzdhetünk oly módon, hogy a légy bántalmainak legjobban kitétt testrészeket reggelenként eczetbe főzött diólevél oldattal kenjük be. Előnyös ezenkívül 1 rész karbolsavnak 8 rész mákolajkeveréke, vagy 60 gr. asa foetida, egy vizespohár bor-eczet és 2 pohár víz keveréke. Mindezen folyadékokat szivacsos kenővel kenjük fel.

A must cukrozása Franciaországban igen kiterjedt alkalmazásnak örvend, mert kitűnt, hogy a gyöngye, tehát alacsony szesz-tartalommal bíró borok szesztartalmának emelésére az erjedés előtt a musthoz kevert cukor: igen hathatós eszköz. Ezen eljárásnak előnyeit ma már senki sem vonja kétségbe. A cukrozás céljának legjobban a kristályos, illetőleg raffinált cukor felel meg és nem, — mint azt sokan teszik: a mazsola szőlő, malaga szőlő stb.

Az amerikai barackfák sokkal kevésbé érzékenyek a téli fagyok iránt, mint a honiak. Ennek oka főleg két körülményben keresendő. Először, mert az amerikai gyümölcsészek téli fagyok iránt nem takargatják le és nem védik olyan gondosan gyümölcsfaikat, mint mi. Az amerikaiak e szerint a barackfát szabadon ültetik és az időjárás szeszélyének kitéve és megedzve, ezt a tulajdonságukat átörökítik. A második ok az ellenállásra az, hogy az amerikai fajok magról keletkeznek és a faiskolában mindazon magoncok, melyek a tél ridegségét ki nem állották, elpusztultak; míg az ellentállóbba tovább tenyésztették, meg-nemesítették. Ha az európai barackfajokat szintén ily módon nyerték volna; azok épp oly szívósak lennének, mint ma az amerikai fajták. Mindazon európai fajták, melyek hosszú tenyészidővel bírnak, azaz melyek gyümölcs-szedés után még sokáig tartják meg lombjukat: kevésbé ellentálló, mint azok, melyek a levéltetet hamar elhullatják s így az októberi és novemberi fagyoknak nincsenek kitéve. Ha tehát új barackfajtaikat akarunk létrehozni, legyünk figyelemmel első sorban a levéltet magatartására és másodsorban a védtelen fáknak a fagy iránt tanusított ellentálló képességére.

A szilvafák piros ragyája. Ha a gyümölcsösben a szilvafa levelét piros folttal megrakottak látjuk, ne mulasztjuk el, hogy ezt a polistigma rubrum által előidéztet betegséget továbbterjedésében meg ne gátoljuk. E betegség úgy a fa élet-re, valamint a gyümölcsözam magasságára nagyon károsan hat, miért is ősszel a lehullt leveleket gondosan össze kell gyűjtenünk és elégetnünk, mert ellenkező esetben a lehullt leveleken áttelelő spórák megérnek és tavaszra ismét inficiál-hatják a fát.

A csupasz csiga kiirtása sok fejtörést okozott már a kertészetnek. Ujabbán egy gazda arról értesít, hogy a galambok fészében egy helyen 20, más helyen 67 helixet talált bizonyosságul annak, hogy a galambok a csiga ellen rendszeres üldözőháborút folytatnak és hogy a csigapecsenyét nagyon izletesnek találják. A csigák kiirtására e szerint a baromfi mellett legajánlatosabb galambot tartani.

A bor rossz mellékize, főleg fiatal boroknál gyakori, a mennyiben a bor éppen úgy, mint a tej, nagyon hajlandó idegen szagot és ízt kölcsönöz anyagok felvételére. Különösen forrásban levő bor van ezen veszélynek kitéve. Így pl. a burgonya. vagy zöldéséges pinczébe helyezett bor különös nyers ízt kap: karbolsavval tisztított helyiségekben karbolsavra emlékeztető szagot fogunk rajta észre venni és eger szagot a bor akkor kap, ha az erjedés alatt a pinczében kenyeret, friss zöldséget és hagymát tartunk. — E szerint, ha tiszta és csupán csak bor eltevésére szolgáló pince nem állana rendelkezésünkre: egy erjesztő készülék használata mellőzhetetlen. Az erjesztő készülék egy, a bort a külső levegőtől teljesen elzáró, kétszer meghajlított csőből áll, melyen keresztül a szénsav egy vízzel telt tartályba kerül. Az erjesztő készülék semmi szín alatt sem mellőzendő ily esetekben, mert különben az egerszagot teljesen soha semmiféle derítéssel el nem távolíthatjuk. A vízahólyag, a faszén, a csontszén és más anyagoknak használata, a bor többszöri szűrése, a friss törkölyön való újabb erjesztés — mind eredménytelen eljárások, ha egyszer kellő elővigyázattal az erjesztés alkalmával nem voltunk.

Kőbányai sertésüzlet

A sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Szeptember 9.

a) Hizott sertés árak: I. Magyar első rendű: 1) Öreg nehéz (páronként 300—400 klgon felüli súlyban) — 2) Öreg közép (páronként 300—400 klg-súlyban) — 3) Fialat nehéz (páronként 320 klgon felüli súlyban) 48.—48.50 4. Fialat közép (páronként 251—320 klg, súlyban) 49.—49.50 5. Fialat könnyű (páronként 250 klg-ig terjedő súlyban) 51.—52.— II. Magyar szedett: 6. Nehéz (páronként 280 klgon felüli súlyban) — 7. Közép (páronként 220—280 klg, súlyban) — 8. Könnyű (páronként 220 klg-ig terjedő súlyban) 48.—49.— III. Szerbiai: 9. Nehéz (páronként 260 klgon felüli súlyban, 47.—48.— 10. Közép (páronként 220—260 klg, súlyban) 47.—48.— 11. Könnyű (páronként 220 klg-ig terjedő súlyban) 48.—48.50— Sertés létszám: szept. 5 napján volt készlet 143.899 darab. A hizott sertés üzletirányzata: változatlan. — Hizálni való sertés — — — — —, malacz (4—11 hónapos korban) felhajtott 2871 drb.

Budapesti gabonatözsde. Szeptemb 9-én. Buza őszre 10.38 pénz, 10.40 áru. Tengeri 1891. jul.—aug. 5.81 pénz, 5.82 áru. Zab őszre 5.81 pénz, 5.83 áru. — Káposztarepeze aug.—szept. 13.95 pénz, 14.05 áru.

Felölös szerkesztő: **Kósa Barna.**
Kiadók: **Szinay Gyula** főszerkesztő,
és **Dr. Bakonyi Samu** főmunkatárs.

Kiadó föld.

Macson, a bősörményi utfélen **3 és fél nyilas tanyaföld** a hozzá közel eső új-földdel, vagy a nélkül kiadó. — Értekezhetni kis-csapó-utca 369. sz. alatt **Borzus Mihály** tulajdonossal. 424 1—1

ELADÓ

ujföldi tanyabirtok.

Az északkeleti vaspálya szomszédságában az 5-ik örháznál, 62 katasztrális hold föld, jó karban levő gazdasági épületekkel ellátva, eladó.

Értekezhetni czegléd-utcán, az ev. ref. új templom közelében, 148-ik szám alatt, a tulajdonossal.

397

5—3.

Clayton és Shuttleworth bizományi raktára.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH-féle EREDETI

BAKER ROSTÁK

üszög tisztítóval vagy a nélkül, vasrámás fonott szitákkal,

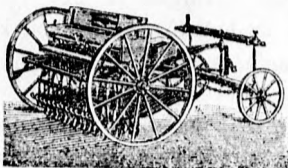
Konkolyozók (Trieur)

konkoly, bükköny, vadzab stb. kiválasztására.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH-féle EREDETI

SORBAVETŐGÉPEK,

u. m. „Universal-Drill“ és legújabbán javított „Junior-Drill“, továbbá „New-Hungaria-Drill“

továbbá »Sack« rendszerű egyetemes azélekék, — több rendbeli kétbarázdás ekék, vasboronák és mindennemű gazdasági gépek és felszerelések a legjutányosabb gyári árak mellett és kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók

BAUER és TÁRSA

gazdasági géposarnokában
DEBRECZENBEN

Gyár és iroda: N.-Péterfia 871. sz. (telefon összeköttetés).
Raktár: N.-Péterfia 853. sz. (helyi vasut megálló).

Ujjonnan berendezett **gazdasági gépgyára** mindennemű gépek és szivattyúk javítását, kazánkovács- és vasesztergályos munkát szakszerűen, gyorsan és jutányosan teljesít.

Levél- és sürgönycím: Bauer gépgyára Debreczen.

Orvosi bizonylatok

„MARGIT“

gyógyforrásról

„MAGYAR SELTERS“

Eldnyös tulajdonsága valamennyi szikéleges vizek között, — vegyi alkotásának szerencsés összetétele kevés szabad szénsv, de zardag, félig kötött szénsv tartalma.

Dr. Korányi Frigyes egyetemi tanár és kir. tanácsos. Jó hatásnak találtam a légtutak és gomornyákhártyának hurutos bántalmánál. A Seltersi-Radein, Vichy stb. vizektől különbözőbb csekélyebb szabad-szénsv tartalmánál fogva s azért véresek lehetőségénél, vagy a hol a vérkeringési szervek izgatásától kell tartani, a szénsv-tartalmú vizek fölött előnyvel bír.

Dr. Gebhardt Lajos egyetemi tanár a Rókus-kórház igazgatója: Kiválóan jó hatásnak bizonyult a légző-, emésztő- és vizezőszervek hurutos bántalmánál olyannyira, hogy jelenleg rokonalkatu más ásványviz kórházunkban alig rendeltek, — csekély szabad szénsv tartalmánál fogva oly esetekben is sikeresen alkalmazzuk, a melyekben a seltersi-, giesshübli-, gleichenbergi vizeknek használata határozottan káros volna.

Dr. Navratil Imre egyet. tanár: Torok-, gége-, légcső- és hörbetegségben igen jó, kiváló hatást pedig akkor gyakorolt, ha az említett szervek bántalmával rokon természetű gomorhaj volt jelen.

Dr. Poór Imre egyetemi tanár: Gége-, tüdő-, gomorvizezőszervek hurutját szintgyózi a „Margit“-forrás gyógyhatásáról: — Sokoldalú legkedvezőbb eredmények alapján, melyeket én gyógyintézetemben a „Margit“-forrás gyógyviz: alkalmazása által a legmunka idült hurutos bántalmánál tapasztaltam, hivatva érzem magamat ezen betegek által kedvesen fogyasztott és jól tűrt gyógyvizet a legstürgösebben ajánlani.

Görbersdorf, 1879. márczius 18-án.
Dr. R. mpler Tótor.

„MARGIT“ borral használva a legegészségesebb ital!

Édeskuty L.

Kizárólagos főraktár
Ugyisintén kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

cs. és kir. és szerb kir. udv. ásványviz-szállítónál, Budapestben, Erzsébet-tér 8. sz.

NŐI DIVAT TEREM.

Kunz József és Társa

czégnél
DEBRECZEN.

Van szerencsénk a n. é. hölgy közönség becses tudomására hozni, hogy a jelen

őszi és téli

évadra a legújabb divatkelmék
dus választékban raktárra érkeztek,

melyekből kívánatra saját ujonnan berendezett divattermünkben!

női öltözékeket

minden igényeknek megfelelően! szakképzett erők által izlésteljesen és jutányosan állítottunk elő.

Vászon kész fehérnemű és szőnyeg

413 nagy raktárunk 1
Menyasszonyi ketengyék
kiállításához teljes választékot nyújt.

Táncztanítási jelentés!

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy nagy-péterfia utca 980. számú házámban lévő

táncziskolám

folyó évi szeptember hó 12-én megnyitom.

A midőn erről a n. é. közönséget értesíteni bátorkodom, egyuttal köztudomásra hozom azt is, hogy az ev. ref. egyház leány nevelő intézetében beállt változás miatt, az eddig ott tartott óráimat — csak is az e czélra kényelmesen berendezett s már a mult évben is elismerésben részesült saját iskolámban fogom megtartani.

Óráimat továbbra is úgy rendeztem be hogy kezdő és haladó növendékek külön-külön órákban tanulhassanak, egyszersmind tekintetbe véve a növendékek egyéb tanulni valóját, mint ezelőtt, most is hetenként csak három órán lesz egy-egy csoport a táncztanulásával elfoglalva.

Berátásokat elfogadok bármely időben lakáson péterfia 980. sz. a.

A n. é. közönség előző évekről ismert nagybecsű pártfogásába ajánlom magamat.

Debreczen, 1891. szept. 2.

teljes tisztelettel

411 3—3 **Alföldy Károly**
táncztanító.

Naponként érkeznek raktárra

szébbnél-szebb **ujdonságok** a közelgő őszi idényre u. m.:

DIVATOS NŐI RUHASZÖVETEK

keskeny zsinór- és toldiszek

fekete divatkelmék

SZINES SELYMEK

mosó velezek,

Téli Himalaya kendők.

Különös szép választékban:

szőnyegek

BUTORSZÖVET, FÜGGÖNYÖK

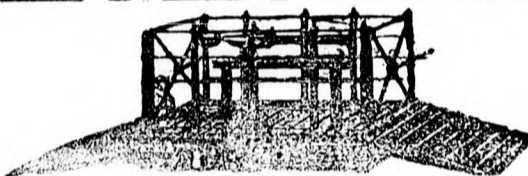
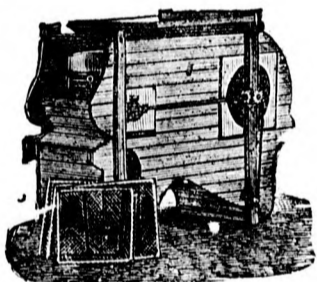
ágy asztalterítők

melyeket igen olcsón és szabott áron ajánlunk a n. é. vevő közönségnek.

SZABÓLAJOS FIAI

Debreczen, Rózsater.

401 8

Legújabban szabadalmazott

mosógépek,

kerti lóczák,

KERTI BUTOROK,

jégszekrények,

TIZEDÉS MÉRLEGEK,

mezőgazdasági eszközök,

„PERONOSPORA“

(SZŐLŐ PENÉSZGOMBA)

FECSKENDŐK,

vas- és kátránytető-lemezek,

valódi „FUCHS“-féle

rokás jegyü szerszámok

minden iparághoz.

Minden vasaruba vágó cikkek legolcsóbb beszerzési forrása.

Képes árlap, kívánatra, bérmentve küldetik.

TÓTH GYULA

402 100—83

ELŐBB

TÓTH LAJOS ÉS TÁRSA

vaskereskedése Debreczen, főpiacz városház és czegléd-utca sarkán.

